

1. Kaj so informacijski viri? Katere vrste informacijskih virov poznate? Kam bi uvrstili dokumente, ki so dostopni na internetu?

a) Vir informacij je katerikoli sistem, ki daje obvestila ali napotke za pridobivanje informacij. Vir je vse, kar posreduje znanje v kakršnikoli obliki. Vir informacij je lahko oseba, stvar, proces, dokument, ki obogooča prenašanje informacij prek sistema.

b) Glede na izvor:

Posredni (tiskani in na drugačen način zapisani dokumenti)

Neposredni (informacije niso shranjene oz. zapisane; obiski, sestanki, kongresi, razgovori)

Glede na način shranjevanja in uporabe:

Konvencionalni (dokumente lahko uporabimo brez posebnih tehničnih pripomočkov; npr. zapisi na papirju)

Nekonvencionalni (uporabljamo jih lahko samo s pomočjo posebne tehnične opreme; npr. magnetni zapisi, mikrofilingi, video kasete, elektronski zapisi).

Glede na obliko in izčrpnost:

Primarni (dokumenti, ki vsebujejo informacije v originalni, izvorni, neskrjajšani obliki; npr. bibliografije, referatni časopisi, indexi, knjižnični katalogi).

Sekundarni (uporabnika napotijo na primarne dokumente in dajejo osnovne informacije o njih; npr.)

Terciarni (pregled sekundarnih dokumentov in drugih informacijskih virov ter bibliografska pomagala; npr. bibliografije bibliografij, citatna kazala, kontrolirani slovarji)

Glede na obliko:

Knjižno gradivo - dokumenti imajo obliko knjige

Neknjižno gradivo - nima podobe knjige oz. razmnoženo na materialnih podlagah, ki niso papir. Npr. kartografsko, slikovno, glasbeno, avdiovizualno gradivo, elektronski viri.

Glede na način oz. čas izhajanja:

Neperiodično - čas izhajanja je določen, zaključen

Periodično - čas oz. zaključek izhajanja ni določen

Glede na dostopnost:

Publicirani - dokumenti so objavljeni, dostopni širši javnosti (tudi elektronski viri, ki so javno dostopni na daljavo se štejejo kot objavljeni.)

Nepublicirani - dokumenti niso objavljeni oz. dostopni širši javnosti (osebni dnevnik, pisma, spomini)

Omejno publicirani - javnosti (ali določeni javnosti) dostopni v omejenem številu (visokošolska dela)

c) posredni, nekonvencionalni, neknjižno gradivo, publicirani

2. Naštev sredstva (medije) za zapisovanje in prenos informacij in njihove značilnosti. Kakšen je bil njihov razvoj skozi zgodovino?

Glinaste tablice (4000 pr. n. š.), zvitki papirusa (3000 pr. n. š.), pergament (3st. pr. n. št.), papir (105 l), magnetni mediji, mikrooblike, optični mediji, laserski zapis (CD-rom, dvd).

3. Kakšne so razlike med primarnimi, sekundarnimi, in terciarnimi viri? Naštevte nekaj primarnih in nekaj sekundarnih informacijskih virov s področja športa? Za kaj jih boste uporabili?

a) glej 1 vprašanje

b) primarni - učbenik za atletiko, skripta osnovna motorika, revija šport.

sekundarni - leksikon Športnih panog, izvleček (namen ugotoviti ali nas original zanima)

c) neki se zmisli

4. Kakšna je razlika med publiciranimi in omejeno publiciranimi oz. nepubliciranimi dokumenti? Kam bi uvrstili visokošolska dela (diplome, magisterije, ipd) in kam elektronske publikacije javno dostopne na internetu?

- a) glej 1 vprašanje
- b) omejeno publicirane
publicirane

5. Kaj so dokumenti seriskega značaja in katere so njihove značilnosti? Katere vrste serijskih publikacij poznate? Navedite naslove nekaj slovenskih in tujih časnikov (revij) s področja športa, ki jih poznate.

- a) To so dokumenti katerih doba izhajanja ni omejena, izhaja v določenih časovnih presledkih. Po obsegu in izbiri vsebine dela so zaključene celote, ki obravnavajo določeno tematiko. Značilnosti: izhajajo v več ali manj določenih intervalih, imajo enak stvarni in glavni naslov. Praviloma izhajanje ni v naprej časovno omejeno, posamezni zvezki so označeni s številko ali časom izzida. Imajo svojo ISSN številko.
- b) ekipa, šport, šport mladih, sport science

6. Kakšna je razlika med znanstvenimi, strokovnimi in poljudnoznanstvenimi prispevki? Katera slovenska publikacija objavlja znanstvene in strokovne prispevke in katera poljudnoznanstvene prispevke s področja športa? Kdaj uporabljate prvo oz. drugo?

a) Znanstveni prispevek:

Izvirni znanstveni članek- je originalno znanstveno delo, v katerem so predstavljeni novi (izvirni, še neobjavljeni) rezultati znanstvenega ali raziskovalnega dela. Objavljen mora biti tako, da je analizo oz. raziskavo možno ponoviti in preveriti zaključke. Izvirni je le v primeru, da so rezultati znanstvenega dela objavljeni prvič in zato velja, da je to prva objava originalnih rezultatov znanstvenega dela v publikaciji, ki je načeloma brez omejitev dostopna znanstveni javnosti (v primarni znanstveni reviji ali drugem primarnem dokumentu). Znanstveni članek mora vsebovati elemente kot: naslov članka, ustanovo, kjer avtor dela oz. s katero sodeluje, izvod, glavno predstavitev raziskave z metodami dela in obdelave rezultatov raziskave (lahko s slikami t.j. z grafikoni, tabelami, fotografijami ali ilustracijami), analizo rezultatov, zaključek, popis uporabljene literature in povzetek vsaj v enem tujem jeziku, različnem od samega teksta.

Pregledni znanstveni članek- (angl. review article) celovito obdeluje neko predmetno področje ali problem na osnovi že publiciranega gradiva, ki ga avtor zbere, analizira, sistematizira ali dopolni. Nudi pregled literature o določeni tematiki oz. znanstvenih spoznanjih, ki temeljijo na že znanih dejstvih, pa tudi na prikazanih rezultatih raziskovanj. Ne vsebuje izvirnih novih rezultatov, ampak temelji na že objavljenih rezultatih. Vsebuje pa nove originalne analize ali sinteze, nove ideje, postavlja nove odnose, nove hipoteze s predlogi za nadaljnje raziskovanje, in celo nove teorije oz. znanstvene paradigme. Znanstvena spoznanja niso le navedena, ampak tudi razložena, interpretirana, analizirana, evalvirana in predstavljena na znanstveni način. Od izvirnega znanstvenega članka se razlikuje po vsebini, saj ni nujno, da vsebuje nove, originalne izsledke raziskav.

Predhodna objava oz. predhodno poročilo- je krajši izvirni znanstveni članek, ki vsebuje nova znanstvena spoznanja, katerih narava zahteva hitro objavo. Ni potrebno, da omogoča ponovitev ali preverjanje prikazanih rezultatov niti ni potrebno, da vsebuje vse elemente sheme za izvirni znanstveni

članek. Predhodno poročilo je ponavadi prvo obvestilo o rezultatih raziskave, ki je že končana ali še poteka. Običajno napiše avtor pozneje še izvorni znanstveni članek.

b) Strokovni prispevek:

- Strokovni članek (angl. professional article) prinaša koristne strokovne predloge, problematika pa ni vezana na originalno raziskovanje. Vsebina članka ni neka novost, ne prinaša originalnih rezultatov raziskovanja, ampak gre za predstavitev že znanih spoznaj, stališč, teorij. Strokovni članki predstavljajo pomemben prispevek k širjenju znanja in prilagajanju izvirnih raziskav potrebam industrije in znanosti.

-poročilo, predgovor, recenzija, kritika, polemika, poročilo, komentar

c) poljudnoznastveni prispevek:

Poljudno-znanstveni članek je prispevek, ki je namenjen popularizaciji znanstvenih ali strokovnih spoznanj ter vloge raziskovalne in razvojne dejavnosti. Pisan je za široke množice in v njim razumljivem jeziku, strokovni izrazi so primerno razloženi. Objavljen je lahko v časnikih ali poljudnih revijah, predvsem mladinskih (npr. Gea).

Jezik je bolj preprost, vsebina je razumevajoča, podprta z fotografijami, skicami, namenjen je širšemu krogu ljudi.

d) Znanstvene in strokovne prispevke s področja športa objavlja revija šport. Poljudnoznastvene pa revija Atletika.

7. Čemu služijo sekundarne publikacije? Kaj so bibliografije in kakšen je njihov namen oz. uporabnost? Kaj veste o informacijskem viru »Slovenska bibliografija«? Poznate katero od bibliografij s področja športa in v kakšni obliki?

a) Hirtro lahko pregledamo vsebino oz. temo primarnih dokumentov (npr. s tem da preberemo izvleček)

b) BIBLIOGRAFIJA

Bibliografije sodijo med osnovna orodja knjižnic za iskanje informacij. Evidentirajo objavljena in/ali izvedena dela določenega avtorja ali skupine avtorjev in so koristen vir informacij, še zlasti, če so specializirane za določeno znanstveno področje in imajo poleg osnovnih bibliografskih podatkov o publikacijah dodane še anotacije ali izvlečke¹.

V definicijah je navedeno, da je bibliografija posebna vrsta znanstvene literature, ki zbira, popisuje in vsebinsko analizira naslove objavljenega in neobjavljenega gradiva. Predmet bibliografije so pisana dela, razmnožena na kakršenkoli način. Pojem bibliografije se uporablja tudi za disciplino, ki se ukvarja z obdelavo, teorijo, metodologijo in zgodovino bibliografije kot posebne vrste znanstvene literature.

c) Slovenska bibliografija je dostopna v tiskani in elektronski obliki na CD-ROM-u in on-line v okviru sistema COBISS. V nekaterih državah izdajajo tudi bibliografije publikacij, ki so na voljo v knjigotrški mreži oz. jih je možno kupiti (t.i. books in print).

---

1 V fazi zbiranja literature za naše raziskovalno delo lahko koristno uporabimo tudi bibliografije, ki jih najdemo na koncu publikacij oz. prispevkov, pa tudi neobjavljenih del (magisterijev, doktoratov ipd.)

-Je urejen popis pri nas izdane literature knjig, ki so izšle pri nas v določenem časovnem obdobju in ustrezna informacija o njih.

-Je sekundarna publikacija monografskega značaja (izzide 4x na leto)

-Sistem razporejanja UDK

d) npr. popis naslovov člankov revije šport za vsa leta

8. Kaj so knjižnični katalogi (namen, vrste)? Zakaj sodijo med informacijske vire? Kateri katalogi so dostopni v Knjižnici Fakultete za šport? Katere so prednosti računalniških katalogov (OPAC) v primerjavi s klasičnimi katalogi? Kaj je COBISS, kaj vam nudi, katere baze podatkov pokrivajo tudi področje športa?

a) Urejeni popisi knjižnične zbirke ene ali več knjižnic, ki vsebujejo deskriptivne podatke o viru (o avtorju, naslovu, izdaji, izdajatelju, vsebini itd.), s pomočjo katerih lahko najdemo želene vire). Vrste: Klasični (formalni, vsebinski, križni), Računalniški (OPAC, COBISS)

b) Z njimi dobimo informacijo o literaturi. (razloži si sam!!!)

c) COBISS, OPAC

d) Dostopni so na internetu. Lahko iščemo literaturo po npr. knjižnicah, ki so od nas prostorsko odmaknjene.

e) COBISS je računalniški katalog. Nudi nam pregledovna gradiva knjižnic po sloveniji, iskanje informacij, literature, rezerviranje in podaljševanje izposojenega gradiva v knjižnicah preko interneta (tistih knjižnic, ki so vključene v ta sistem).

9. Kaj je univerzalna decimalna klasifikacija (UDK), za-kaj se uporablja in kakšna je razlika med vrstilcem UDK ter deskriptorjem, geslom, ključno besedo...? Vsebujejo zapisi v vzajemni bazi slovenskih knjižnic tudi vrstilce UDK? Nudi sistem COBISS elektronsko obliko klasifikacijskega sistema UDK (t.i. UDK tablice)? Je gradivo Knjižnice Fakultete za šport vsebinsko obdelano (klasificirano) s pomočjo UDK vrstilcev ali (tudi) kako drugače?

a) UDK - univerzalna decimalna klasifikacija, ki razvršča vse človeško znanje v 10 skupin, označenih s številkami od 0 do 9, in sicer:

0 Splošno. Bibliografija. Knjižničarstvo. Računalništvo

1 Filozofija. Psihologija

2 Verstvo. Bogoslovje

3 Družbene vede

4 (trenutno se ne uporablja)

5 Matematika. Naravoslovne vede

6 Uporabne vede. Medicina. Tehnika

7 Umetnost. Arhitektura. Fotografija. Glasba. Šport

8 Jezikoslovje. Književnost

9 Domoznanstvo. Zemljepis. Biografije. Zgodovina

Vsaka od teh skupin se z dodatno številko deli na 10 podskupin, vsaka izmed teh pa zopet na 10 nadaljnjih.

Primer:

5Matematika

53Fizika

531Splošna mehanika

531.7 Meritve geometrijskih in mehanskih količin

531.71 Meritve dolžin

531. 716 Navadna dolžinska merila. Tehnične merilne metode

Dobra stran UDK klasifikacije je v tem, da jo je možno uporabljati mednarodno, slaba pa v tem, da se še vedno spreminja oz. dopolnjuje, kar zahteva spreminjanje že narejenih UDK vrstilcev, poleg tega pa posamezni vrstilci postajajo že preveč dolgi.

Razlika: UDK je že določen in mi knjige smp porazdelimo. Deskriptorje in kjučne besede- mi se moramo prilagajati knjigi.

b) ja

c) mislim da ja

d) UDK je. Klasificirano je tudi z ključnimi besedami.

10. Kaj je knjižnica, katere vrste knjižnic poznate in po čem se razlikujejo? V katero vrsto knjižnic sodi Knjižnica Fakultete za šport, kakšen je njen namen in njene naloge? Kaj vsebuje knjižnična zbirka Knjižnice Fakultete za šport (katere vrste informacijskih virov), kako obsežna je? Do katerih elektronskih virov lahko dostopate kot uporabnik vaše knjižnice? Katere so informacijske storitve in produkti vaše knjižnice?

a) KNJIŽNICA je ustanova ali del ustanove, kateri glavni namen je zbiranje in posredovanje takšnih dokumentov, ki ustrezajo informacijskim, raziskovalnim, izobraževalnim ali rekreativnim potrebam uporabnikov.

- označujemo jo kot prostor ali zgradbo v kateri so nameščene knjige in publikacije, ki je urejena tako, da je knjigo ali publikacijo mogoče najti z namenom njenega uporabljanja, ter delovanje skupine strokovnjakov, ki skrbijo za smotrno ureditev in uporabo gradiva, ki ga bralec potrebuje. Poznamo splošno izobraževalne, šolske, visokošolske oz. univerzitetne, specialne knjižnice in narodno knjižnico. Razlikujejo se po namenu uporabe gradiva za izobraževalne programe, strokovne zahteve in splošnemu namenu NUK predstavljanja in uporabe gradiva, ki je izdano v Sloveniji.

1. NACIONALNA KNJIŽNICA-glavna knjižnica, kjer se zbere vse, kar je nastalo v tej državi. V SLO je to NUK.

2. VISOKOŠOLSKE KNJIŽNICE-knjižnice visokošolskih ustanov oz. univerzitetne knjižnice; oddelčne knjižnice (filozofska fakulteta)

3. SPECIALNE KNJIŽNICE-fond, ki je omejen z določenim področjem
4. DRUGE NEPOMEMBNE NESPECIALIZIRANE KNJIŽNICE študijskega (znanstvenega) značaja
5. JAVNE KNJIŽNICE-splošne izobraževalne knjižnice SIKI
6. ŠOLSKE KNJIŽNICE

b) Knjižnica FŠ je bila ustanovljena l. 1946 in spada med visokošolske knjižnice. Namen teh knjižnic je da sistematično zbirajo vse kar je v zvezi s stroko. FŠ zbira vse kar je v zvezi s športom in njegovimi mejnimi znanostmi. Namen je uporabniku nuditi kar največ podatkov o stroki, ki jih potrebuje.

NALOGE: zbira, obdeluje, posreduje informacije.

c) FŠ vsebuje: 21000 enot (knjige-učbeniki, monografije-diplomske in magistrske naloge, skripte, revije, leksikoni, enciklopedije, slovarji, atlasi, antologije,..)

d)do vsega, kar je na internetu. Pol majo pa še en CD za katerega nisem zihr kaj je točni gor.

e) uporaba računalnikov, ki so priključeni na internet.

11. Kaj je izvleček in čemu služi? Je izvleček za vas informacijski vir in zakaj? Ali so prispevki v revijah Šport in Kinesiologija Slovenica opremljeni z izvlečki? Ali reviji predpisujeta avtorjem dolžino in obliko izvlečka?

a) Izvleček (ang. abstract) je predstavitev dokumenta v skrajšani obliki.

b) JA. To je sekundarni informacijski vir. Na kratko mi pove bistvo in vsebino npr. seminarske naloge.

c) JA

d) pri kinesologiji slovenici neki piše vendar govori o temi in vsebini ne toliko o vsebini pri reviji šport pa nisem našel nič (vprašaj v knjižnici)

12. Kaj so ključne besede in kakšen je njihov namen? Kaj so deskriptorji in kakšen je njihov namen? Ali so prispevki v reviji Kinesiologia Slovenica opremljeni s ključnimi besedami ali z deskriptorji? Poznate kakšen tezaver s področja športa?

a) KLJUČNE BESEDE so strokovni termini ali vse »pomenske« besede iz

- naslova
- kazala, izvlečka, zaključka
- celotnega besedila dokumenta
- do 10 besed
- da vemo zakaj gre

b) izbrane in standardizirane ključne besede, ki jih izberemo iz naravnega jezika in jim odstranimo sozvočnice (sinonime) in enakozvočnice (homonime).

Pri indeksiranju z deskriptorji uporabljamo kontrolirani slovar deskriptorjev ali tezaver.

c)Prispevki v reviji so opremljeni s ključnimi besedami;

To so besede, ki imajo v svoji osnovi koren iz določenih besed, ki pa so lahko tudi v obliki gesel.

d) Pri indeksiranju z deskriptorji uporabljamo kontrolirani slovar deskriptorjev ali tezaver. V tezavru so v glavnem delu deskriptorji urejeni po abecedi, v pomožnem delu pa je sistematično kazalo in grafične sheme. Relacije med deskriptorji so lahko: ekvivalentnost, hierarhičnost (nadrejenost, podrejenost), asociativnost (sorodnost). Tezavri se uporabljajo predvsem v računalniško podprtih sistemih, za posamezne znanstvene discipline, specialna strokovna ali problemska področja.

13. Na kakšen način lahko informacijske službe seznanjajo uporabnike z novostmi z njihovega znanstvenega področja? Kakšna je razlika med retrospektivnimi poizvedbami in selektivno diseminacijo informacij (SDI)? Oblikujte in napišite svoj SDI profil.

a) Eden od načinov signalnega informiranja je SDI (selektivna diseminacija informacij), ki se uporablja v računalniških sistemih iskanja podatkov, računalniških katalogih in specializiranih bibliografskih podatkovnih zbirkah. Pri tem uporabnik oblikuje svoj informacijski zahtevek/vprašanje, ki ga informator oblikuje v formalizirano vprašanje za računalniški sistem ("uporabnikov profil"), naredi poizvedbo na novih podatkih v zbirki ter zadetke izpiše. Profili so lahko standardni ali oblikovani po individualnih informacijskih zahtevkih uporabnikov

Gre za obliko hitrega (sprotnega) obveščanja uporabnikov informacij o izidu dokumentov, ki se izvaja ali v obliki raznih informacijskih oz. bibliografskih publikacij (npr. Current Contents) ali pa s selektivno diseminacijo informacij (SDI). Pri SDI uporabniku informacijski center izdela njegov profil zanimanja (gre lahko za oznako skupine, razreda, deskriptorjev, imen avtorjev ipd.) in mu ažurno izpisuje oz. posreduje podatke o tistih dokumentih, ki se ujemajo z njegovim interesnim profilom.

b) Retrospektivna poizvedba pomeni poizvedbo za neke podatke, ki so že obdelani/za nazaj/. V knjižnici izpolnimo obrazec v katerem navedemo obdobje iz katerega želimo črtati podatke, nakar na podlagi iz tega v knjižnici določijo deskriptorje in na osnovi le-teh poiščemo ustrezne podatke.

Pod pojmom diseminacija, kar pomeni posredovanje, razširjanje informacij, razumemo oskrbovanje uporabnikov informacijami. Diseminacija informacij omogoča, da so uporabniki obveščeni o novostih na svojih področjih delo /SDI/.

SDI pomeni, da uporabnik informacij zaupa iskanje informacij o predmetu, ki ga zanima, posebni informacijski službi. Ta najprej specifikira njegov profil zanimanja v čim krajši obliki izraženo ozko področje, ki zanima uporabnika /, ki ima lahko oznako skupine, razreda, predmetnega naslova, deskriptorjev, imen avtorjev in njihovih člankov, ki ga zanimajo.

Gradivo, ki ga dobiva informacijska služba, pregledajo po teh oznakah in če se ujema s profilom uporabnikovega zanimanja, mu ga dostavijo s specifičnimi podatki, ki so zanj zanimivi. Uporabnik vrača nepomembne informacije in daje nove deskriptorje, da se tako izboljšuje ta osebna služba.

14. Kaj je navajanje (citiranje) virov? Zakaj moramo navesti, da smo uporabljali v svojem delu misli, ugotovitve nekoga drugega? Kaj je referenca (navedek) in katere podatke mora vsebovati? kateri standard morate pri tem upoštevati na Fakulteti za šport pri pisanju seminarских in diplomskih del? kateri standard (če ga) upoštevajo revije, ki izhajajo na Fakulteti za šport?

a) S citiranjem na splošno razumemo navajanje virov ali pa povzemanje tujega znanja (navajanje besed nekoga ali delov teksta). Namen citiranja v znanstvenih delih je različen: da se ilustrira določen problem, da se s citatom nekaj dokaže ali da se podpre lastna misel sklicujoč se na neko avtoriteto. Pogosto se citati uporabljajo zaradi konfrontacije z mnenjem drugega avtorja, ki ga želimo navesti dobesedno. Citate čim manj uporabljajmo kot dokaze za naše trditve, saj se v znanstvenem delu v prvi vrsti pričakujejo naši dokazi.

b) da ne kršimo zakona o avtorskih pravicah

c) Poreklo citatov mora biti natančno navedeno in tej navedbi ali načinu navajanja rečemo referenca pa tudi bibliografska navedba.

v knjigi, članku točno navedeni podatki o kakem drugem besedilu, ki se omenja, na katero se sklicuje ..." (SSKJ, 1994, str. 1152)

vsebovati mora minimalne zahteve določene z standardom ISO 690.

d) APA standard

